

XVII. Musiikkilautakunta.

Musiikkilautakunnan toiminnastaan v. 1935 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Musiikkilautakunnan kokoonpano ja työ. V:ksi 1935 kaupunginvaltuusto valitsi musiikkilautakunnan jäseniksi rouva E. von Frenckellin, kirjaltaja S. K. Leinon, johtaja H. Ramsayn, lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahden ja asianajaja T. Sventorzetskin, joista tohtori Suolahti toimi puheenjohtajana ja johtaja Ramsay varapuheenjohtajana. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apulaiskaupunginjohtaja J. W. Keto. Sihteerin tehtäviä hoiti vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhjelm.

Kertomusvuonna lautakunta kokoontui 14 kertaa; sen kokouksissa pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku oli yhteensä 191. Lähetettyjen kirjeiden lukumäärä oli 111.

Kaupunginorkesterin toiminta. Musiikkilautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto lokakuun 31 p:nä 1934 päätti v:n 1935 alusta perustaa kaksi uutta soittajantointia kaupunginorkesteriin, minkä jälkeen lautakunta täytti nämä uudet paikat oboen- ja englantilaisen torven sekä alttoviulunsoittajalla. Orkesterin vakinainen miesluku tuli tällöin kalenterivuonna 1935 olemaan 71 oltuaan edellisinä vuosina 69. Orkesterin taiteellisena johtajana toimi edelleen professori G. Schnéevoigt.

Kertomusvuoden aikana toimeenpantiin 16 varsinaista sinfoniakonserttia, joista professori Schnéevoigt johti 12, John Barbirolli yhden, Toivo Haapanen yhden, Serge Koussewitzky yhden ja Olav Kielland yhden. Lisäksi pidettiin neljä kansansinfoniakonserttia, joista professori Schnéevoigt, Ole Edgren, Erkki Melartin ja Arvo Hannikainen johtivat kukin yhden. Kansankonsertteja pidettiin 27, ja niistä johti professori Schnéevoigt 13, Nils-Eric Fougstedt kolme, Ole Edgren kaksi, Ossian Fohström kaksi, Arvo Hannikainen kolme, Jussi Blomstedt yhden, Eric Cronvall kaksi ja Truvor Sventorzetski yhden. Kansankonserteista oli viisi Sibelius-päiväkonsertteja. Sitä paitsi pidettiin kolme ylimääräistä konserttia, joista yhdessä esiintyi kahdeksan säveltäjää, jotka kukin johtivat omat sävellyksensä, nimittäin: Otto Ehrström, Truvor Sventorzetski, Felix Krohn, Heidi Sundblad-Halme, Nils-Eric Fougstedt, Väinö Hannikainen ja Sulho Ranta. Toisen ylimääräisen konsertin johti professori Schnéevoigt, ja oli siinä solistina Ignaz Friedman. Vapunpäivänä annettun päiväkonsertin johti Ossian Fohström.

Orkesteri avusti 119 oopperanäytännössä ja 21 yksityisessä konsertissa.

Sinfoniakonserteissa esiintyivät seuraavat solistit: Ossy Renardy, Efred Zimbalist ja Arvo Hannikainen (viulu), Babin ja Wronsky, Elli Rängman-Björlin ja Ernst Linko (piano), Macario Santiago Kastner (cembalo), Ester Ingman, Lahja Linko kaksi kertaa, Greta Aaltonen, Antoinetta Toini ja Erling Krogh (laulu) sekä Yrjö Selin ja Tibor de Machula (cello). Yhdessä konsertissa avusti Suomen laulu niminen sekakuoro.

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset:

a) kotimaisia sävellyksiä: Sibelius: Sinfonia V kaksi kertaa, Lemminkäinen sarja kaksi kertaa, Sinfonia VII, Sinfonia II, Tapiola, Sinfonia III, Sinfonia IV, Sinfonia I, Sinfonia VI, Myrsky alkusoitto, Viulukonsertti, Serenata I ja II ja lauluja; Melartin: Sinfonia V; sekä Klami: Lemminkäisen seikkailut saarella.

b) ulkomaisia sävellyksiä: Tomassini: Il carnevalo di Venezia; Mozart: Serenaadi VII ja Pianokonsertti; Berlioz: Carneval romain; Deluis: In a summer garden; Elgar: Alkusoitto ja Allegro jousiorkesterille; Brahms: Sinfonia II; Beethoven: Sinfonia VII, Sinfonia II ja Pianokonsertti ess-duuri; Haydn: Konsertti d-duuri ja Sellokonsertti d-duuri; Seizas: Konsertti; Prokofjeff: Ala ja Lolly; Berwald: Sinfonia g-molli; Bach: Viulukonsertti; Händel: Konsertti f-duuri; Rossini: Sinfonia La Scala di Seta; Franck: Sinfonia d-molli; Strauss: Eulenspiegels lustige Streiche; Wagner: alkusoitto oopperasta Parsifal ja aaria oopperoista Lohengrin ja Valkyria; Mahler: Ylösnousemus sinfonia ja Das Lied von der Erde; Bellini: kaksi aariaa, Montecchi e I Capuleti ja alkusoitto oopperasta I Pirati; Ravel: La valse; Grieg: Pianokonsertti a-molli; Wihtol: Latvialainen kyläserenaadi; Moussorsky-Ravel: Näyttelykuvia; Kodaly: Galanthialaisia tansseja; Dvorak: Sellokonsertti; sekä Lalo: Symphonie espagnole.

Varsinaisissa sinfoniakonserteissa kävi kaikkiaan 5,578 henkilöä eli keskimäärin 348.6 henkilöä konserttia kohden ja varsinaisissa kansansinfonia- ja kansankonserteissa 10,720 henkilöä eli keskimäärin 345.8 henkilöä konserttia kohden. Vastaavat kokonaismäärät v. 1934 olivat 4,472 ja 10,763 henkilöä. Ylimääräisissä konserteissa kävi v. 1935 1,480 henkilöä.

Taloudelliset tulokset. Kaupunginorkesterin toiminnan taloudellisista tuloksista esitettäköön seuraavat tiedot.

Tulot kaupunginorkesterin työstä v. 1935 olivat 841,677: 70 markkaa, josta 273,547: 05 markkaa oli orkesterin omien konserttien tuloja ja 568,130:65 markkaa tuloja avustamisesta oopperanäytännöissä ja konserteissa. Edellä mainittuihin 568,130: 65 markkaan sisältyy 72,000 markkaa, mikä määrä vasta v:n 1936 tammikuussa maksettiin suoraan kaupunginkassaan. Talousarviossa tulot arvioitiin 890,000 markaksi.

Menot olivat v. 1935 2,978,808: 30 markkaa, josta palkkauksia oli 1) 2,709,436: 35 markkaa, konserttikuluja 157,082: 30 markkaa ja muita kuluja 112,289: 65 markkaa. Menoarviossa arvioitiin palkkauksiin tarvittavan 2,704,740 markkaa, konserttikuluihin 165,000 markkaa ja muihin kuluihin 105,000 markkaa. Kertomusvuoden aikana myönnettiin nuottien hankkimiseen lisäksi 10,000 markkaa.

Kuukausitilintarkastukset. Musiikkilautakunnan voimassa olevan johtosäännön mukaisesti taloudenhoitaja on velvollinen kuukausittain, viimeistään aina seuraavan kuukauden 5 p:nä, antamaan musiikkilautakunnalle kaksin kappalein laaditun tilin siihen kuuluvine todisteineen sekä vahvistetun kaavakkeen mukaisen taulukon tuloista ja menoista. Kunkin kuukauden alussa toimitettiin tilintarkastus, ja havaittiin näissä kuukausitilintarkastuksissa tilien aina olevan kunnossa ja kassan aseman pitävän yhtä tilikirjain kanssa.

Vuoden 1936 talousarvio. Elokuun 29 p:nä päivätyn kirjelmän ohella musiikkilautakunta lähetti kaupunginhallitukselle v:n 1936 talousarviolaskel-

1) Tähän sisältyvät kahden soittajan ikäkorotukset, 4,215 markkaa, jotka suoritettiin yasta helmikuussa 1936.

mansa, jonka mukaisesti kaupungin lopullisten menojen kaupunginorkesterin voimassapidosta arvioitiin nousevan 1,728,540 markkaan.

Kaupungin avustamien laitosten valvonta. Musiikkilautakunnan asiana olevan kaupungin avustamien taidelaitosten työn valvonnan lautakunta järjesti samalla tavoin kuin edellisinäkin vuosina.

Teoston ja lautakunnan välinen sopimus. Säveltäjäin tekijänoikeustoimisto Teoston ja lautakunnan välillä tehtiin edelleen kalenterivuodeksi 1935 sopimus, jonka mukaan Teosto myönsi lautakunnalle oikeuden 15,000 markan korvauksesta sallia kaupunginorkesterin konserteissa mainittuna vuonna rajoittamattomin määrin esittää kaikkia sävelteoksia, joiden esittämisoikeutta Teosto edusti tai sopimuksen tarkoittamana aikana tuli edustamaan, lukuunottamatta sopimuksessa tarkemmin selostettuja sävellyksiä.

Oopperan kanssa tehty sopimus. Musiikkilautakunnan ja Suomalainen ooppera osakeyhtiön välinen huhtikuun 3 p:nä 1933 tehty sopimus, jonka mukaisesti kaupunginorkesterin soittokausi oopperassa kesti lokakuun 1 p:stä toukokuun 1 p:ään kuukausimaksun ollessa 70,000 markkaa, oli voimassa myöskin v. 1935.

Ulkoilmakonsertit. Kaupunginvaltuuston ulkoilmakonsertteja varten myöntämä 25,000 markan määräraha jaettiin seuraavasti: 9,200 markkaa Helsingin suojeluskunnan torvisoittokunnalle seitsemästä konsertista Kaivo- puistossa, kahdeksasta konsertista Töölössä ja kahdeksasta konsertista Pihlajasaarella; 7,200 markkaa Rannikkolaivaston soittokunnalle kuudesta konsertista Kalliossa, Pasilassa ja Toukolassa; sekä 8,400 markkaa Helsingin työväenyhdistyksen soittokunnalle seitsemästä konsertista Vallilassa, Hermannissa ja Käpylässä tai vaihtoehtoisesti kuudesta konsertista Vallilassa ja Hermannissa, seitsemästä konsertista Käpylässä ja kahdesta konsertista Mustikkamaalla.

Konserttien radiointi. Orkesterin sinfonia- ja kansankonsertteja radioitiin kuten edellisinäkin vuosina kertamaksun ollessa 4,000 markkaa sinfonia-konserttia ja 2,000 markkaa kansankonserttia kohden.

Koululaiskonsertit. Suomenkielisen työväenopiston opistolaisyhdistyksen esityksestä musiikkilautakunta järjesti helmikuun 24 p:nä koululaiskonsertin 2 markan lipunhinnoin; konsertin ohjelmaa selosti kuulijoille maisteri Sulho Ranta.

Orkesterin vuokratariiffi. Musiikkilautakunta päätti tammikuun 28 p:nä pitämässään kokouksessa sikäli muuttaa kaupunginorkesterin vuokratariiffia, että maksu orkesterin luovuttamisesta kotimaisten johtajain käytettäväksi heidän omissa konserteissaan korotettiin 2,500 markasta 3,500 markkaan sekä ulkomaalaisten johtajien osalta 5,000 markasta 6,000 markkaan.

Konserttiohjelmien sisällön selostaminen. Lokakuun 2 p:nä pitämässään kokouksessa lautakunta päätti antaa asiantuntijan tehtäväksi kohtuullisesta palkkiosta selostaa sinfoniakonserteissa esitettävien musiikkikappaleiden sisältöä, mitkä selostukset liitettäisiin ohjelmalehtiin. Mainittua tarkoitusta varten ehdotettiin otettavaksi menoarvioon 6,000 markkaa, mikä ehdotus sittemmin hyväksyttiin.

Kansankonserttien paikka. Lautakunta päätti joulukuun 16 p:nä muuttaa kansankonsertit pidettäväksi v:n 1936 alusta konservatorion sijasta yliopiston juhlasalissa.

Uuden soolosellistin ottaminen kaupunginorkesteriin. Kaupunginorkesterin monivuotisen etevän soolosellistin, kapellimestari Ossian Fohströmin erottua

orkesterin palveluksesta syyskuun 1 p:stä lukien, musiikkilautakunta valitsi hänen seuraajakseen taiteilija Yrjö Selinin.

Robert Kajanuksen muotokuvan hankkiminen. Musiikkilautakunnan esityksestä kaupunginhallitus huhtikuun 26 p:nä myönsi tarvittavan rahamäärän Albert Edelfeltin maalaaman Robert Kajanuksen muotokuvan ostamiseksi, mikä taideteos ripustettaisiin lautakunnan ja orkesterin kansliaan uuteen, kaupungin ostamassa Pohj. Esplanaadikadun varrella olevassa ent. Kleineh'n talossa olevaan huoneistoon.

Kalevalan riemuvuoden vietto. Kaupunginvaltuusto myönsi tammikuun 23 p:nä m. m. 25,000 markkaa Kalevalan riemujuhlatuimikunnalle uusien sävellysten tekijäpalkkioihin.

Kalevalan riemuvuoden yleisten laulu- ja soittojuhlain keskustuimikunnan esitykseen kaupunginorkesterin esiintymisestä Sortavalassa kesäkuun 29—30 p:nä toimeenpantavissa Kalevala-juhlissa, musiikkilautakunta toukuuun 10 p:nä päätti suostua.

Jean Sibeliuksen 70-vuotispäivän vietto. Huhtikuun 12 p:nä pitämässään kokouksessa musiikkilautakunta ehdotti kaupunginhallitukselle tuimikunnan asettamista valmistelemaan Jean Sibeliuksen 70-vuotispäivän viettoa joulukuun 8 p:nä, missä tuimikunnassa kaupungin tulisi olla edustettuna. Tämän esityksen johdosta opetusministeriö asetti mainittua tarkoitusta varten tuimikunnan, jonka jäseniksi m. m. tulivat lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja.

Musiikkilautakunnan esityksestä kaupunginhallitus lokakuun 31 p:nä oikeutti lautakunnan korvauksetta luovuttamaan kaupunginorkesterin messuhallissa mainittuna 70-vuotispäivänä pidettävään juhlakonserttiin, jossa tilaisuudessa orkesteri sitten esiintyikin täysilukuisena. Samassa yhteydessä mainittakoon, että kaupunginhallitus suostui musiikkilautakunnan lokakuun 25 p:nä tekemään ehdotukseen Antti Favénin maalaaman Jean Sibeliuksen muotokuvan ostamisesta kaupungille. Mainittu muotokuva oli ripustettava lautakunnan ja orkesterin kanslian uuteen huoneistoon.